

HRVATSKI

glasnik

Godina XXII, broj 34

23. kolovoza 2012.

cijena 200 Ft

***Pokrovitelj 19. Katoličanskoga tabora
„Peruška Marija” u Hrvatskom Židanu,
svećenik Štefan Dumović, s taborašima iz Bizonje***

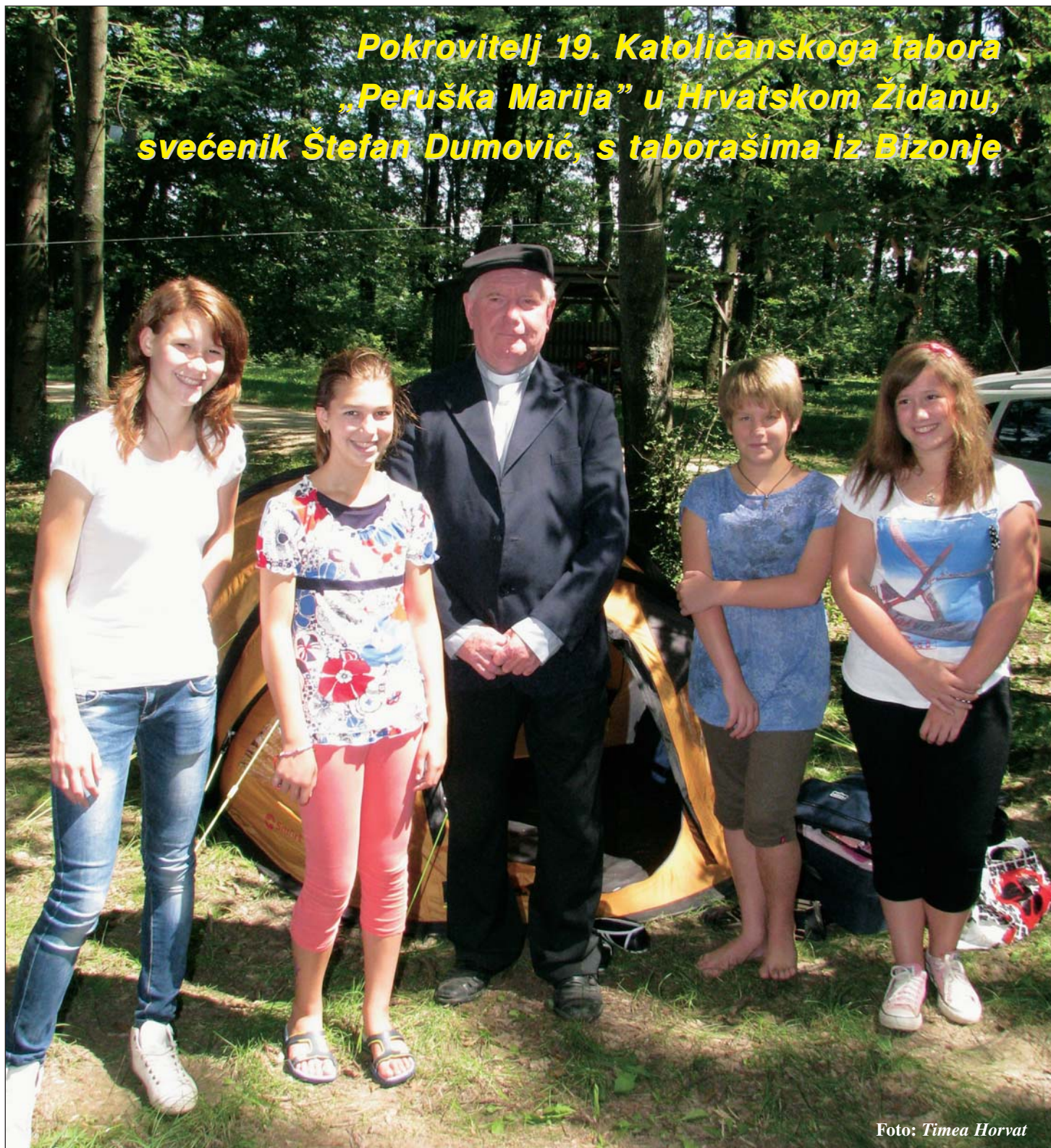

Foto: Timea Horvat

Komentar

Provincijalizam u razvoju provincije

Obećanja o razvijanju provincije i njezina gospodarstva slušamo već odavno, ali bez ikakvih pomaka na tome polju. Nijedan od do sada najavljenih programa nije uspio ostvariti zacrtani učinak. Nisu do danas osigurani ni minimalni uvjeti za rad, a postavljeni su zahtjevi koji se ne mogu ispuniti. Unatoč stalnim obećanjima, malo i srednje poduzetništvo u bezizglednom je položaju. Nakon demokratskih promjena u Mađarskoj, u proteklih dvadesetak godina provincijska i seoska gospodarstva doživjela su razgrađivanje, da ne kažemo propast. Nekada su sela i njihovi marljivi žitelji svojim radom živjeli samoopskrbeno. Nije bilo tako davno kada se u trgovinu odlazilo samo po osnovne namirnice, ponajviše šećer, kvasac i brašno. Jer, samo toga nije bilo u kući, a sve ostalo se proizvodilo u obiteljskom gospodarstvu. Ljudi sa sela danas odlaze u gradove, u velika trgovačka središta gdje kupuju praktično sve potrepštine za život, često povoljnije, ali i neprovjerene kakvoće, nego što mogu sami proizvesti. Jednostavno im se ne isplati proizvoditi čak ni za sebe, a kamoli za prodaju.

Kome prodati domaće proizvode kada je tržište preplavljeno raznoraznim inozemnim proizvodima po povoljnijoj cijeni, iako često sumnjiva podrijetla i još upitnije kakvoće. Ali su prisiljeni kupovati prema svojim financijskim mogućnostima, radi pukog preživljavanja. Ovih dana Državni ured za reviziju (ÁSZ) objavio je rezultate o ispitivanju programa za razvijanje provincije. Nadležno Ministarstvo za razvoj provincije slaže se s većinom primjedaba, koje se odnose uglavnom na razdoblje između 2007. i 2011. godine, dakle uglavnom na razdoblje prijašnje Vlade, ali ističe da radi na poticanju razvijanja provincije. Državni ured za reviziju ukazao je i na to da je pri izmjeni programa za razvoj provincije 2009. godine došlo do preustrojavanja financijskih izvora: umjesto programa za pokretanje gospodarstva, potpore su se trošile za obnovu naselja. Nakon promjena Vlade usred gospodarske krize Ministarstvo za razvoj provincije zaustavilo je da se za to izdvajaju sredstva na teret izvora za razvijanje gospodarstva, te da se ona kao i prije namjenjuju za uljepšavanje, za popravljivanje izgleda sela. Vlada u prvom redu podupire stvaranje novih radnih mjesta i uzdizanje gospodarstva Državni ured za reviziju dao je primjedbe i na dugotrajno odlučivanje o natječajima, koji su se u prosjeku vrednovali čak 394 dana. Nova Vlada to je smanjila na 5,5–6 mjeseci. U posljednjem polugodišnjem razdoblju ubrzan je i omjer isplata s 20 na 28 posto, a vezani izvori povisili su se sa 60 na 70 posto. Ministarstvo je već poduzelo korake i u svezi s grupama Leader, kojima se bilo tko može priključiti, a smanjeni su i troškovi djelovanja, putni troškovi, honorari, najamnine djelovanja. Državni ured za reviziju dao je primjedbe i na presloženi sustav podupiranja, pri čemu je otežano snalaženje među promjenljivim uvjetima. Vlada radi na pojednostavljivanju složenih procesa, a u izradi je i mogućnost predujma radi ubrzavanja isplata. Međutim i dalje ostaje pitanje hoće li se, unatoč novom razvojnom programu, išta promijeniti u vladajućem provincijalizmu kada je u pitanju razvoj provincije. Pitanje je hoćemo li se i dalje voditi neprimjerenim i za nas neodgovarajućim stranim, zapadnoeuropskim primjerima, ili ćemo pronaći sebe i svoje potrebe da budemo onakvi kakvi smo bili, kakvi trebamo, možemo i moramo biti.

S. B.

„Glasnikov tjedan“

Nedavno je neki kolumnist napisao kako novine nalikuju na turističke vodiče koji zovu na turističke, gastronomske, kulturne i športske fešte. Složit ću se s njim kako novinari jedva stignu posjetiti silne fešte, pogotovo na vrućini koja prelazi 35 stupnjeva. Tek onako navlaš stignu pogledati što se događa, zauzeti mjesto u hladovini te pijuckati nešto rashladenoga, ako nema mimohoda, kroza selo, te se

se sve stiglo, a trebalo je i malo neobavezno porazgovarati sa starijim znancima. I tada shvatiš kako i ne znaš koliko je koštala ta fešta. Naravno, svakome je njegova fešta najvažnija. Jedna od nedavnih subota bila je u znaku triju velikih događanja, fešta, okupljanja u koje su negdje izravno, a

negdje neizravno bile uključene udruge, političke strukture Hrvata u Mađarskoj, mjesne samouprave u kojima je većina življa hrvatskoga podrijetla. Na sve tri nisam bila, ali sam pratila izgled pozivnica, izvješća koja su se o njima pojavila u glasilima, bilo na hrvatskom ili mađarskom jeziku... Tako sam u jednom izvješću začuđeno pročitala kako su u dotičnom naselju gdje je održana

Na takvom danu nije zgodno pitati ništa „ozbiljno“, nego se tek radovati s bakicom koja još zna reći ponešto o tome kako se pravila gibanica uslatko ili kuhao grah, nosila nošnja...

jedna od spomenutih fešta tek 4% stanovnika Hrvati. Zaključila sam kako bi se jedna od fešti teško održala bez pomoći iz IPA programa i opstala već desetu godinu zaredom, a treća fešta bez potpore gradskih vlasti bila osuđena na dvorišnu zabavu. Europski fondovi prava su pomoć u ovim „olovnim“ vremenima kada se za hrvatske narodnosne sadržaje ne dobivaju gotovo nikakva ili minimalna sredstva, pa se i oni programi za koje je država jamčila takozvano pretfinanciranje, financiraju unaprijed po lozinci „snadi se, družu“. Za fešte u kojima se nadzire hrvatski duh, ali nije i ne može biti u prvom planu, radi se o kavalkadi od tisuće ljudi za koju se dobije potpora i u europskoj i inoj gospodarskoj računici, što da kažem?! Teško je napisati u izvješću da su to hrvatska događanja, ali bez njih ne bi bilo ni ovoliko hrvatskih događanja. Neki od njih prelaze u gospodarsku sferu, pa je važno i zaraditi, kako bi se moglo djelovati. Fešte dakle svuda i posvuda, svakojake, doista zaslužuju divljenje oni koji imaju volje za nje, ali teško se oteti dojmu kako su one bez dubljega sadržaja, ako si vidio jednu, vidio si sve. Trebalo bi napokon fešte staviti na ono mjesto u narodnoj priči koje i zaslužuju, u kategoriju zabave i razonode, a ne politike i polako jedinog vida javnoga djelovanja...

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Aktualno

Godišnja skupština Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu

Redovita godišnja skupština Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu održana je 28. lipnja 2012. godine u Hrvatskome klubu Augusta Šenoa. Na dnevnom je redu bilo: 1. Izvješće o djelatnosti Matice hrvatske u 2011. godini; 2. Financijsko izvješće za 2011. godinu; 3. Plan rada Matice hrvatske za 2012. godinu; 4. Financijski plan za 2012. godinu; 5. Razno. Bila je to i prilika za sve nazočne članove Matice hrvatske da uplate godišnju članarinu u iznosu od 2.000 Ft za 2012. godinu tijekom skupštine ili kod matičine blagajnice, Eve Polgar.

U svom Izvješću o djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu za 2011. godinu Stjepan Blažetin, Matičin predsjednik, naveo je nekoliko istaknutih programa koje je u 2011. ostvarila ova civilna udruga. Tako je u Restoranu „Pezsgőház” održan drugu godinu zaredom Hrvatski bal s Orkestrom Vizin, a u programu su nastupili: Trio «Jasen» i plesači KUD-a «Tanac». Balom je ostvaren prihod koji je namijenjen Matičinim programima. U Hrvatskome klubu Augusta Šenoa priređena je Književna večer Lidije Bajuk, u kulinjskom domu kulture, u suradnji s tamošnjom Hrvatskom samoupravom i KUD-om Ladislava Matušeka, održan je koncert pjevačke skupine Šokice iz Osijeka „Pjevaj, drugo, iz Šokačke grane”; Matica je sudjelovala osječkom Festivalu ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka, Subotice, Tuzle i Pečuha, predsjednik Stjepan Blažetin okruglom stol s temom Matica hrvatska i Europa te proslavi obljetnice povodom 50 godina osnivanja Pododbora MH i 50 godina izlazenja časopisa Revija (Književna revija); u Hrvatskome klubu Augusta Šenoa predstavljeno je najnovije izdanje Panonskog instituta iz Pinkovca/Güttenbacha, te knjiga Dinka Šokčevića Horvátország a 7. századtól napjainkig.

Ogranak Matice hrvatske u Pečuhu pružio je financijsku potporu sljedećim udrugama, zajednicama: Kulturno-umjetnička udruga Vizin, Orkestar Vizin (50.000 Ft) za objavljivanje CD-a „Svirci moji”; Ženski pjevački zbor „August Šenoa” (50.000 Ft) za sudjelovanje na festivalu u Keszthelyu; Vjerska zajednica u Pečuhu (10.000 Ft). Kako je naglasio Stjepan Blažetin, navedeni programi održani su zahvaljujući dobroj suradnji s Hrvatskim klubom Augusta Šenoa, Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatskim vrtićem, osnovnom školom, gimnazijom i učeničkim domom Miroslava Krlež, Znanstvenim zavodom Hrvata u Ma-

đarskoj, Odsjekom za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu, Udrugom baranjskih Hrvata, kulinjskom Hrvatskom samoupravom, a o programima su redovito izvješćivali Hrvatski glasnik, Hrvatska emisija Mađarskog radija, Radio Croatica, Hrvatska kronika i Matica – časopis Hrvatske matice iseljenika. Nakon prihvaćanja Izvješća o djelatnosti Matice hrvatske u 2011. godini; prihvaćeno je i Financijsko izvješće za 2011. godinu; potom Plan rada Matice hrvatske za 2012. godinu i Financijski plan za 2012. godinu.

U 2011. Matičine prihode činila je članarina (58 tisuća), sredstva iz natječaja (181 tisuća), sredstva ostvarena neprofitnom djelatnošću udruge (200 tisuća) te godišnji honorar na ime putnih troškova za 2011. godinu od 220 tisuća forinti zastupnika (dopredsjednika) Hrvatske samouprave Baranjske županije, Stjepana Blažetina, (Matičina predsjednika) što ga je darovao Ogranak Matice hrvatske u Pečuhu. Kako je naglasio predsjednik Stjepan Blažetin, budući da Ogranak Matice hrvatske u Pečuhu nema stalnu financijsku potporu, programe uspijeva ostvariti ako se putem natječaja ili na drugi način pribave potrebna financijska sredstva. Tako u 2012. godini nakon uspješnog Bala Matice hrvatske u restoranu „Pezsgőház”, gdje su goste zabavljali Orkestar Vizin i DJ Dušan, planira se, sukladno tradiciji, održavanje književnih tribina vezanih uz obljetnice znamenitih bunjevačkih Hrvata: 150. obljetnica rođenja Ante Evetovića Miroljuba te 100. obljetnica rođenja Ante Jakšića, Balinta Vujkova i Ivana Kujundžića; oživljavanje popularnog Glazbenog vremeplova uza sudjelovanje srednjoškolaca i studenata koji bi predstavili: Prljava kazalište; Parni valjak; Arsena Dedića; Crvenu jabuku; sudjelovanje na Festivalu ogranaka Matice hrvatske u Tuzli i obilježavanje 10. obljetnice utemeljenja Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu.

Pod točkom „razno” naglašeno je kako će još ove kalendarske godine biti obilježena 10. obljetnica utemeljenja Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu, koja je na sudu civilnih udruga registrirana 31. listopada 2002. godine. U pripremi je prigodno izdanje kojim će se obuhvati desetogodišnja aktivnost ove civilne udruge, bit će održana svečana sjednica, priređena izložba hrvatskih knjiga objavljenih u Pečuhu u suorganizaciji sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj.

- hg -

VII. Festival zlevanke, vina i tambure u Sumartonu 25. kolovoza 2012.

Mjesto priredbe: trg pred seoskim domom

Program:

13.00 Primanje gostiju
14.00 Početak pečenja zlevanaka
14.30 Svečano otvorenje pod šatorom
15.00 Nastup KUD-a Sumarton i tamburaških sastava
20.00 Program Mažoretkinja „Mura” iz Letinje
20.30 Nastup orkestra Kanizsai Big Band
21.00 Koncert tamburaškog sastava „Sumartonski lepi dečki”, koji slavi desetu obljetnicu svoga postojanja.

Popratni programi: gastronomska predstavljanja, kušanja tradicionalnih jela, vina, izložba obrtnika. Priredba će se održati i u nepovoljnim vremenskim uvjetima.

Projekt se ostvaruje sufinanciranjem Programa Europa koji ulaže u seoska područja Europskog fonda za razvoj poljoprivrede i sela.

Sponzori: Múszér – Automatika Kft. Budaörs; Hrvatska samouprava grada Letinje; Dél-Zalai Egyesület Takarékszövetkezet; Hrvatska samouprava Zalske županije; Stihl Szakkereskedés Tótszerdahely; Saubermacher Pannónia Hulladékgyűjtő Kft.; Kanizsa Profil Kft.; Gelka Hírtech Kft.; Vlasics CBA; poduzetnik János Takács; poduzetnik Árpád Kolman; sumartonska Seoska samouprava; sumartonska Hrvatska samouprava; sumartonsko Kulturno-umjetničko društvo; Društvo pajdaša vina.

Glavni je pokrovitelj priredbe József Horváth, ravnatelj Múszér – Automatika Kft.-a.

Medijski pokrovitelji: Hrvatski glasnik; Helikon Rádió; N-Joy Rádió Letenye; Zalai Hírlap; Maraton újság.

Bartolovo u Đukiću

I ove će se godine u Đukiću proslaviti prošćenje (kirvaj, kermez) uoči Svetog Bartola, i to 26. kolovoza. U 10 sati služit će se misa na hrvatskom, a u 11 sati na mađarskom jeziku, a obje će predvoditi Norbert Nagy, svećenik pečuške augustinske crkve. Nakon misa, pokraj crkve, poslije godinu dana, ponovno će zaoriti hrvatska pjesma uza Ženski pjevački zbor „August Šenoa”, i uza svirku tamburaša Orkestra Vizin.

SANTOVO – Sukladno planovima i proračunu samouprave naselja za 2012. godinu, tijekom ljeta izgrađeno je novo popločeno parkiralište na glavnom ulazu mjesnoga groblja u Kossuthovoj ulici. Izgradnja je stajala dva milijuna forinta, a sredstva je osigurala Seoska samouprava iz vlastitih izvora.

Naše tradicije pored Mure – Festival gibanice i Dan naselja Serdahela

U Serdahelu proslava Dana naselja ne može proći bez Festivala gibanice. Zapravo, te dvije priredbe su se sjedinile, pa su tako održane i ove godine, 4. kolovoza, pod naslovom „Naše tradicije pored Mure”. Više od četrdeset vrsti gibanica, međunarodni folklorni festival, izložba fotografija i dokumenata o povijesti naselja, izlagači tradicionalnog obrta, dječji programi, nogometne su utakmice zabavljale mještane i pristigle goste iz raznih krajeva.

Ima li uopće osoba koja ne voli gibanicu? To je poslastica koja se može izraditi na toliko načina, s toliko nadjeva da svačijem ukusu može udovoljiti. Na serdahelskom su Festivalu u prvom planu bile ipak gibanice s tradicionalnim nadjevima, kojima se i nekada punilo tijesto, a to je sir, tikvica i mak. Upravo u tim vrstama objavljeno je i natjecanje u pečenju gibanica, odnosno da bi svatko od natjecatelja mogao izvoditi pokus, moglo se natjecati i u kategoriji „razno”.

Priredba Festivala i Dana naselja započela je već u petak, 3. kolovoza, izložbom „Prošlost Serdahela u fotografijama i dokumentima”, u organizaciji Serdahelskog kulturnog i športskog društva i Hrvatske samouprave. Nastavljalo se sutradan s Festivalom gibanica i folklornim programom na koji su stigli gosti László Pinter, parlamentarni zastupnik, Mišo Hepp, predsjednik HDS-a te članovi ocjenjivačkog suda natjecanja u giba-

Kuharice serdahelske škole rastežu tijesto

Otvaranje Festivala

nici László Pataki, predsjednik Međunarodnog saveza slastičara, László Zila, vrhunski slastičar, i Janja Horvat.

Nakon pozdravnih riječi Stjepana Tišlera, načelnika sela Serdahela, parlamentarni je zastupnik otvorio Festival naglašujući važnost čuvanja starih običaja, bez obzira radi li se o kulturi, folkloru ili gastronomiji. Stručnjaci gastronomskih užitaka, koji svake godine rado stižu u Serdahel, spomenuli su kako gibanice, štrudle, savijače vjerojatno ne potječu iz naše zemlje, ali su bile vrlo omiljene po cijeloj Europi. U davna su ih vremena pravili bez nadjeva, možda punili s malo masti, vrhnja (među Pomurcima to nazivaju mazanicom), a gibanica s nadjevom poznata je od 17. stoljeća, proširila se u 18. stoljeću u Austro-Ugarskoj. Prvi pismeni spomenici o gibanici su iz 1696. godine, taj dokument čuvaju u

bečkoj Gradskoj knjižnici. Osebnost je pomurske gibanice nadjev od sira ili voća, naime nekada se punila onim što je bilo i kod kuće, a nekada je bilo u svakoj kući domaćega mlijeka i plodova. Nakon uvodnog programa na kojem je nastupio i puhački orkestar letinjske Glazbene škole, na školskom dvorištu u postavljenim šatorima započela je izradba tijesta gibanica. Stigle su družine iz Letinje, Boršfe, Banoka, Sumartona i Serdahela te iz prijateljskih međimurskih naselja Donje Dubrave i Donjeg Vidovca. Prolazeći kroz razne šatore uočeno je da se čak i tijesto gibanice ne mijesi na jednak način, netko s margarinom, netko s mašću, a netko s uljem, ima tko stavlja jaje, ima tko ne, a da ne govorimo o širokoj paleti nadjeva. Letinjanin Blaž Barta izradio je 13 vrsta gibanica, od sla-

nih do slatkih. Bilo je slanih sa sirom i koprom, sa sirom i „špekom”, zeljem, krumpirom, sa sirom i medvjedim lukom, s miješanim povrćem, grahom i čilijem, slatkih s jabukama, sirom i kupinama, kajsijom, višnjama i tradicionalnih s tikvicom i makom. O tome koliko su ukusne bile gibanice, nije trebalo govoriti jer su nestale sve koje su napravljene od mnoštvo brašna i raznovrsnih nadjeva.

Družine iz Hrvatske uvijek iznenade posjetitelje Festivala i podijele svoje recepte. Elizabeta Jankoci, Elizabeta Fabić i Franciska Markušić stigle su iz Donje Dubrave i natjecale se s tradicionalnim vrstama gibanice, ali su obećale da će iduće godine predstaviti gibanicu s nadjevom od biskvita. Dubravčanke su ovaj put sjeckale tikvicu u nadjev, prema savjetovanju stručnjaka.

– Lani smo dobili drugu nagradu – kaže

Družina iz Donje Dubrave

Pobjednice u kategoriji s tikvicama i makom

gđa Markušić – možda će i ove godine biti neke nagrade. Inače tijesto isto tako izrađujemo kao ovdje na mađarskoj strani. Izmijesimo brašno, ulje, jaje, toplu vodu, sol, malo odstoj i onda razvučemo. Imamo i mi nove vrste gibanice, samo nismo znali da se može natjecati i s raznim vrstama. Meni je omiljena slatka s orahovim biskvitom. U tijesto se stavi nadjev od orahova biskvita. Istuče se bjelanjak i žumanjak posebno, onda se stavi kori-

ravni ljudi. Kako reče, probati toliko gibanica bilo je naporno, ali se prihvatila tog zadatka jer se time nekako kvalificiraju i hrvatske bake od kojih su naslijeđeni recepti i dokazuju da u narodu ne iščezava nešto što je tradicionalno.

Dok se na školskom dvorištu nudila gibanica s raznim nadjevima na pozornici se odvijao folklorni festival. Nastupala su djeca mjesnog dječjeg vrtića s običajem svadbe, učenici mjesne škole modernim plesom, serdahelski Mješoviti pjevački zbor, plesna skupina odraslih KUD-a Sumarton i Sumartonski lepi dečki, Mješoviti pjevački zbor iz Velike Kaniže s tamburašima i folklorna sekcija KUD-a Goričan. Osim folklora na nogometnom igralištu su se odvijale utakmice među ekipama ulica, odnosno natjecanje u kuhanju, a za djecu je bilo osigurano jahanje na poniju, električni auti, slikanje tijela i druge zanimljivosti.

REZULTATI NATJECANJA U PEČENJU GIBANICA NA XII. FESTIVALU GIBANICA U SERDAHELU:

Nagradu „Najbolja serdahelska gibanica 2012” osvojilo je skupina Serdahelskoga kulturnog i športskog društva.

Kategorija gibanice sa sirom :

- 1. mjesto – Serdahelsko kulturno i športsko društvo**
- 2. mjesto – Družina iz Banoka**
- 3. mjesto – Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin” u Serdahelu**

Kategorija gibanice s tikvicom i makom:

- 1. mjesto – Mješoviti pjevački zbor iz Serdahela**
- 2. mjesto – Družina iz Sumartona**
- 3. mjesto – Družina iz Donje Dubrave**

U kategoriji s raznim nadjevima nagradu su dobile kuharice osnovne škole s gibanicom sa zeljem i slaninom.

beta

Priznanje grada Šeljina Josipu Luci

Pošto je lani priznanje grada Šeljina primio Šandor Toth, predsjednik Vijeća mađarske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije i Grubišnoga Polja, ove su godine mađarski prijatelji Grubišnoga Polja tu čast ukazali Grbavčaninu Josipu Luci. Naime on je na svečanoj sjednici šeljinskoga Gradskog vijeća, 3. kolovoza, primio priznanje toga grada, za koje ga je predložilo Vijeće mađarske nacionalne manjine spomenute županije. Prema obrazloženju Luca aktivno sudjeluje kao član Zajednice Mađara Grubišnoga Polja. Svoje znanje primijenio je u uređenju i dogradnji zdanja u okviru etnokuće u Grbavcu, u kojoj se nalazi više od 500 izložaka, alata i raznih pomagala koja su se nekada rabila na selu. Dopredsjednik je Vijeća mađarske nacionalne manjine Grubišnoga Polja i član Vijeća mađarske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije. Dobro govori mađarski jezik, što je veoma važno u povezivanju i zbratimljenju Zajednice Mađara Grubišnoga Polja i Hrvatske samouprave u Šeljinu, s kojim Grubišno Polje surađuje deset godina – donosi portal Grubišnoga Polja.

ŠELJIN – Tradicionalna proslava Dana grada Šeljina upriličena je 3. kolovoza. Toga je dana na uporabu predan i obnovljeni ormanšaški dom kulture. U okviru svečane sjednice gradskog vijeća podijeljena su ovogodišnja priznanja zaslužnima. U subotu, 4. kolovoza, održana je već tradicionalna gradska manifestacija, petnaestu godinu zaredom, pod nazivom Festival lubenica. Glazbeno buđenje, natjecanje u kuhanju, poljoprivredni forum, programi za djecu, otvorena je izložba u muzejskoj galeriji grada posvećena 15. obljetnici Šeljina kao grada. U sklopu programa nastupio je i martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni”, a nisu izostali ni koncerti te neizostavni ulični bal.

LUKOVIŠĆE & OSTROGON – Lukoviški se vjernici, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, a uz potporu Seoske samouprave, kako za Hrvatski glasnik kaže Ruža Bunjevac, predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave, 25. kolovoza spremaju na hodočašće u Ostrogon. Nazočiti će svetoj misi, a spremaju se i na kraći izlet u Slovačku. Polazak je u ranim jutarnjim satima.

BRLOBAŠ – U organizaciji tamošnje Hrvatske i Seoske samouprave, 26. kolovoza organizira se hodočasni put u hrvatsko marijansko svetište Marija Bistrica. Brlobašćani se rado odazivaju hrvatskim hodočašćima, kaže za Hrvatski glasnik predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Ivo Pavleković.

Mladi su se okušali u kuhanju

ca limuna, limunov sok, orasi, to se skupa izmiješa, onda to se stavi u tepsiju, polije se mlijekom i tako se peče. Ta je gibanica jako osjetljiva, čim se napravi, treba peći jer inače pjena splasne – reče gospođa iz Međimurja.

Ocjenjivački je sud imao vrlo težak zadatak, članovi su trebali kušati čak 76 uzoraka gibanica. Usporediti ih i izabrati tri najbolje po obvezatnoj kategoriji, odnosno najbolju gibanicu Festivala.

Janja Horvat rado se primila zadatka ocjenjivača gibanica, zbog jednostavnih razloga što vrlo voli gibanicu i zbog toga što voli biti u Serdahelu, gdje su njezini bivši učenici, gdje su prema njezinu mišljenju marljivi, iz-

Tradicionalni hrvatski kulturni festival u Bika

Prilika za susret s prijateljima iz matične domovine

Po deveti put je nariktan 21. julyja, u subotu, hrvatski kulturni festival u Bika, gradu, prvenstveno poznatom po svoji toplica. Kljetu neće samo spomenuto hrvatsko gibanje proslaviti desetu obljetnicu, nego i hrvatski jačkarni zbor Danica. Janoš Virag, predsjednik Hrvatske samouprave, nam je na pitanje rekao da, nažalost, broj Hrvatov se nije povećao ovde, imaju otprilike deset familijov ke si zamu za dužnost hrvatske aktivnosti. A na Hrvatski bal i na ov kulturni festival Hrvatov isto tako dojdu u ljeti jednoč i Ugri s varoša, kad im se vidi ta kultura i osebujno jačka, no čudami su i u zboru pripadniki većinskoga naroda.

– Rado dojdu med nas, i dobro se čutu med nami – rekao je peljač Hrvatov u Bika, i nastavi: – Uprav tako kot i naši prijatelji iz Koprivničkih Bregov s kimi jur sedmo ljetu smo u kontaktu. Iako zbog siromašnih materijalnih mogućnosti Bićani jur dvi ljeti nisu mogli pohoditi matičnu zemlju, ljetos se plani za putovanje ljubomorno čuvaju. U razgovoru s Djurdjicom Mustaf, zamjenicom načelnika općine Koprivnički Bregi, doznali smo da je ta dan dospio u Gradišće hrvatska delegacija od 45 ljudi, dokazajući i ovako, važna im je ova spona. – Mi puno držimo za ovo prijateljstvo, to je nam prijateljstvo jedne tradicije med jednim narodom u dvi različite države. Jako je lipa čut biti med vami i sama sam se iznenadila i divila kako se vi trudite da ova mala hrvatska zajednica ovde opstane. Mi toga gor nismo svisni, zato i skidam kapu na trudu i na svi pothvati kako zadržavate vaš lipi starinski hrvatski govor. Razlog toga i mi svaki put uključujemo i mlade ljude u ovu našu suradnju da i oni vidu, koja je to muka i lipota u borbi opstanka. Nema bojazni, naše partnerstvo s Hrvati u Bika nastavit će se! – je rekla mlada političarka iz Hrvatske. Pod godinom i paraplom se je mnoštvo Hrvatov došetalo do mjesne crikve, kade je svetačnu dvojezičnu mašu celebrirao Štefan Dumović, dušobrižnik iz Hrvatskoga Židana, u muzičkoj pratnji zbora Peruška Marija. U ovom varošu je samo ta jedina prilika u ljeti da se mašuje na hrvatskom jeziku, zato smo i vidili i vjernike iz okolišnih sel. – Ova katoličanska vjera je kripila hrvatskoga seljaka na kugli zemaljskoj koja je jednako učvrstila i hrvatskoga vojnika u borbi protiv Turkov za svoju domovinu. Ova vjera nikad nije manjkala narodu, a moremo mirno sprogovoriti,

Domaćin s gosti: (sliva) Stipan Balatinac, Djurdjica Mustaf, Janoš Virag i Štefan Krizmanić

ne manjka ni danas. Još moremo reći, u krajini zapadne Ugarske, u naši hrvatski seli isto tako i u Gradišću u Austriji, još imamo nešto

malo pokazati od naše vjere. I danas potribujemo Majku Božju da nas počvrsti u ovoj vjeri i to je i uzrok, zašto smo se našli pred kulturnim programom ovde kod Majke Božje – su bile to riči svete prodike na hrvatskom jeziku. U kulturnom domu hrvatski kulturni festival i njegove slavljenike su došli pozdraviti László Majtényi, dopredsjednik Željcznožupanijske skupšćine i mjesni načelnik Bika Sándor Németh ki su čestitali na zvanarednoj organizaciji ove tradicionalne manifestacije. Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samo-

KUD Rudar iz Glogovca je nastupao već u Bika

Domaći pjevački zbor Danica

HKD Čakavci iz Hrvatskoga Židana

Mnogo Hrvatov je došlo iz okolišnih sel na festival

uprave u Željeznoj županiji, je istaknuo da na ovom području prlje petsto ljet su našli domovinu Hrvati, iako Bike ne pripadaju med tradicionalna naselja Gradišćanskih Hrvatov. Svake pohvale je vridna medjutim ta činjenica da iz okolišnih sel simo doseljeni Hrvati stvorili su dobar fundamenat da se pokaže i na ov način se more svako ljeto prirediti ovakova orijaška priredba. U ime Hrvatske državne samouprave predsjednik Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport Stipan Balatinac je tumačio predsjednikov pozdrav ter je rekao slijedeće: – *Izuzetno mi je čast da, evo, prvi put morem biti u vašem gradu i nadam se da ovo neće biti posljednji put i da ću se vratiti jer sam se uvjerio već da ste iznimno gostoljubivi i jako se dobro osjećam zajedno s drugimi gosti. Velika je stvar svako okupljanje, svaki susret za svaku našu hrvatsku zajednicu. Iznimno je važno da se kultura, tradicija, običaji gaju, a preko njih da se očuva jezik i prenosi se na mladje narašćaje. Svim je nagrada, i organizatorom i gledateljem, kad se okupimo na ovakovoj priredbi, ka je dobra prilika i za susret s prijatelji iz matične domovine. Pravu razinu ovih susretov uprav ova suradnja daje s naseljem u Republici Hrvatskoj. Svečanu rič je pratila konačno glazba, jačka i tanac. Domaći, mišani zbor Danica je otvorio program, potom su*

Jednoč u ljeti se služi hrvatska maša zahvaljujući Štefanu Dumoviću, duhovnomu ocu Hrvatskoga Židana

došli na red folklorashi KUD-a Rudar iz Glogovca s plesu iz Podravine. Prvi put su posjetili Bike jačkari Mladoga crikvenoga zbora Sv. Roka iz Koprivničkih Bregov pod peljanjem Agate Puhalo. Publika je zahvalno primila njeve vjerske note. HKD Čakavci iz Hrvatskoga Židana i Židanski tamburaši su se predstavili i ovput velikim uspjehom, a kiseški slavuju i pjevačkom zboru Zora i njevi svirači, uz dirigiranje Imrea Harsányia u konačnici su zagrijali publiku. Fanijska večera, dobra kapljica vina i godina je zastala za noćnu feštu za čiju kvalitetu posebno je bila garancija isproban i niz ljet stalno pozvan petrovski Pinka-band.

-Tiho-

Mladi crikveni zbor Župe Sv. Roka iz Koprivničkih Bregov

ARANYOSGADÁNY – Kako donosi portal peccsinapilap, sredinom srpnja u mjestancu Aranyosgadányu ustrojena je već tradicionalna Umjetnička kolonija čiji se dobar glas čuje od Pečuha pa sve do Zagreba. Ova međunarodna kolonija okuplja umjetnike iz Pečuha i njegove okolice, Baranje, te niz umjetnika iz Hrvatske, uglavnom iz Ernestinova. Sudionici ovogodišnje kolonije za temu su imali priču (bajku) temeljem koje su se izražavali u kiparstvu ili slikarstvu. U parku sve popularnije Likovne kolonije, u takozvanom Horváthovu parku već se nalazi 65 drvenih kipova od kojih je dva nedavno kupilo Sveučilište u Pečuhu, pa odnedavno krasi pečuški Trg 48. Kip Djevojka s kukuruzom nedavno su otkrili na aranjošgadanjskom trgu povodom tamošnjeg Dana sela. Kako saznajemo, posredstvom umjetnika iz Ernestinova uskoro će izložba sudionika kolonije biti priređena i u Zagrebu. Napomenimo kako u mjestu Aranyosgadányu djeluje i Hrvatska samouprava.

BAJA – Nakon prošlogodišnjeg maratona u prijateljski grad Labin, bajsko Športsko društvo «Fu Team» i ove je godine organiziralo trkački maraton u Hrvatsku. Krenuvši 29. lipnja iz podunavskoga gradića, skupina od 14 športaša, amatera i zaljubljenika u šport, za sedam dana prešla 700 kilometara, dotrčala do konačnog cilja – u Biograd na Moru. Na putu im se u Benkovcu pridružila i družina športaša iz Zadarske županije, a dočekali su ih benkovački gradonačelnik Mirko Erstić i najmlađi članovi tamošnjeg AŠK, među njima i Marina Mišura, državna prvakinja u atletskom četverboju 2012. godine u Varaždinu. Okupljeni su se zajedno poklonili pred spomenikom hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu i zapalili svijeću. Temperatura tijekom cijelog maratona kretala se iznad 35 stupnjeva, što je dodatno otežalo ovaj nesvakidašnji pot-hvat, koji je unatoč tome uspješno ostvaren. Nakon kraćeg odmora u Polači, na ulazu u Biograd na Moru maratoncima su se pridružili i članovi AŠK Rogovo iz Svetog Filipa i Jakova. Sudionike maratona na cilju ispred gradskog poglavarstva dočekao je dogradonačelnik Marijan Stopfer, te im čestitao i priredio prijam u gradskoj vijećnici. Naglašeno je kako Biograd na Moru i Baja već dulje vrijeme surađuju i razvijaju prijateljske odnose. Tako je skupina iz Biograda na Moru već 14. srpnja uzvratila posjet sudjelovanjem na Bajskoj fišijadi. Družina «Fu Team» organizirala je ovaj maraton radi podizanja svijesti građana o važnosti redovitog kretanja i zdravog načina života, te radi jačanja suradnje s prijateljskim gradom iz Hrvatske. Osim jačanja međunarodnih veza, njihov je cilj bio i da svakog čovjeka kojeg sretnu putem potaknu da trči s njima radi prijateljstva i međuljudskih odnosa.

Đuro Franković: Blagdanski kalendar 2.

Kada je u veljači 1888. g., ne navršivši ni trideset godina, u Đakovu umirao svećenik, pripovjedač i sakupljač narodnoga blaga Nikola Tordinac, zasigurno nije mogao ni zamisliti da će njegov, tada neobjavljeni, rukopis o narodnim običajima, pjesmama i pričama Hrvata iz Pečuha uroditi plodnom suradnjom Đakova i hrvatskih pečuških intelektualaca više od stotinu i dvadeset godina nakon njegove smrti.

Plodna suradnja započela je upravo zajedničkim objavljivanjem spomenutog Tordinčeva rukopisa od strane Grada Đakova i Hrvatske samouprave iz Pečuha 2010. g., u sklopu kulturnih programa grada Pečuha kao europskoga grada kulture za 2010. Urednici ovog izdanja, koje je predstavljeno u sklopu posjeta hrvatskog, mađarskog i srpskog predsjednika Pečuhu, u tamošnjem Hrvatskom kazalištu, bili su pisac ovih redova i autor ove opsežne knjige – Đuro Franković, „hrvatski književnik, etnograf, povjesničar i publicist te kulturni djelatnik“.

Grad Đakovo, odnosno Đakovački vezovi, u sklopu svoje bogate izdavačke djelatnosti, pokazujući od svog utemeljenja 1967. do danas, širi interes za hrvatsku narodnu baštinu od uskih mjesnih okvira, objavljuju u dva sveška impresivni *Blagdanski kalendar*, u kojem se Đuro Franković na više od tisuću stranica pozabavio hrvatskim narodnim običajima, nošnjama, alatima, arhitekturom, pjesmama, pričama, plesovima, vjerovanjima, mitovima i legendama Podravaca, Šokaca, Bunjevaca, Raca, Bošnjaka... kako se već nazivaju različite hrvatske etničke skupine razasute u sve oskudnijem „arhipelagu“ diljem srednjoeuropskih zemalja bivše Monarhije u kojima su našli najprije privremeno, a potom i trajno stanište, a danas im uglavnom prijeti potpuna asimilacija u većinski narod.

Blagdanski kalendar svjedoči i o odanosti kršćanskoj vjeri hrvatskoga naroda, čak i kada su obilježavanja blagdana i svetačkih spomendana prožeta praznovjerjem, pa i krivim razumijevanjem. Ipak, uvijek je ta vjera duboka i iskrena: to je vjera iznimno čvrsta i ustrajna, to je vjera koja je važan čimbenik očuvanja hrvatskoga jastva tih malih i izdvojenih zajednica. Posebnu vrijednost knjizi daje obilje do sada neobjavljenih zapisa, napose onih koje je zabilježio sam autor u svom pohodu po hrvatskom arhipelagu, ne samo kao etnograf i etnolog već i kao svojevrсни etnografski „arheolog“, uz brojne sugovornike i suradnike s kojima je zajednički gradio impresivni mozaik ove knjige, ali pokazao kako je u nekim dijelovima „arhipelaga“ hrvatska kultura nepovratno izgubila svoja mala, izdvojena, a tako dragocjena utočišta. Valja istaknuti kako dva toma *Blagdanskog kalendara* sadrže više od 3000 (!) fusnota, što svjedoči koliki je trud, uz neupitno znanje, Franković morao uložiti u stvaranje ovoga djela.

Čitajući *Blagdanski kalendar*, pred nama oživi prohujalo vrijeme, a neki nepoznati toponimi postaju nam itekako bliski kada u njima prepoznamo običaje i vjerovanja našega kraja, kada shvatimo koliko je snažna dubinska povezanost različitih skupina unutar hrvatskoga nacionalnog bića, čak i kada su pojedine zajednice fizički međusobno odvojene stotinama godina. No ono što me je posebno zanimalo u ovoj knjizi jest njena „atmosfera“, nešto što je teško objasniti ikakvim književno-teorijskim pojmom. Dugo mi je trebalo da shvatim kako me bujica imena, običaja, vjerovanja, stihova i priča iz *Blagdanskog kalendara* podsjećaju na latino-američke klasike Borgesa i Marqueza: oživljava ispred nas jedan divan, čaroban svijet, a stvarnost toga svijeta isprepleće se s fantastikom raznih vjerovanja, koja se ljudima opisanima u knjizi, zapravo, čine kao istinska i jedina stvarnost.

Iako su događaji u knjizi poredani kronološki, iako su toponimi, ljudi i izvori na koje se autor poziva stvarni, nakon nekoliko sati čitanja učini nam se kao da smo u nekom bajkovitom, začaranom svijetu, a Čikerija, Sumarton, Santovo, Martinci, Baćino, Gara, Dud, Olas, Frakanava, Prisika, Lukovišće, Katolj, Čavolj, Koljnof, Židan... poput su kakvog Marquezova Makonda gdje ljudi znatno uspješnije nego mi danas žive u skladu s Bogom, prirodom i drugim ljudima. To su ljudi koji osjećaju i vjeruju više, iako materijalno imaju manje, a to malo uređuju i čuvaju s mnogo vještine i ljubavi. Baš kao što je i svoj, i naš, *Blagdanski kalendar*, složio Đuro Franković s puno znanja, „vjere, ufanja i ljubavi“. Na jedan starinski, sustavan i znalčki, izuzetno uspješan način.

Mirko Ćurić

Obavijest

o VI. državnom hodočašću
Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Skupštine Hrvatske državne samouprave i njezina Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport, **u subotu, 8. rujna 2012. godine**, povodom blagdana Male Gospe, u svetištu na Vodici u bačkom naselju Santovu priredit će se VI. državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj.

Molimo sve zainteresirane hrvatske vjernike da se prijave kod predsjednika područnih (županijskih) hrvatskih samouprava (Bačka – Joso Šibalin, Baranja – Mišo Šarošac, Šomođ – Jozo Solga, Zala – Jože Takač, Jursko-mošonsko-šopronska županija – Štefan Kolosar, Željezna županija – Štefan Krizmanić i Budimpešta – Anica Petreš Németh).

Program:

- 09.00 – dolazak u Santovo
- 10.00 – okupljanje u svetištu na santovačkoj Vodici, molitva Krunice
- 11.00 – misno slavlje predvodi mons. dr. Franjo Komarica, banjalučki biskup i predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, susluže župnici hrvatskih naselja
- 12.30 – zajednički objed, druženje hodočasnika.

Trenutak za pjesmu

Jurica Ćenar

stvoren

dohadjao
i prošao
prez
da bi bio
došao
prošao
uz čut
skrčit
nam put

Najstarija Novoseljanka Ana Kiš

Vaša urednica s Anom Kiš i njezinom unukom Erikom Žarac

Najstariju Novoseljanku Anu Kiš zatekli smo u krugu uže obitelji, djece, unučadi, praunučadi, braće i sestre te njihove djece na okupljanju koje su njezine kćeri pripremile 21. srpnja povodom njezina 90. rođendana. Okupilo se veselo društvo koje je i vašu novinarku ljubazno primilo i počastilo, ali nju je prije svega zanimala slavljenica. Kako kaže gospođa Ana, rođena je 12. srpnja 1922. godine u Križevcima u obitelji Kiš Kolar. Ja sam se „tuka“, u Novo Selo, udala za Józsefa Kiša. Imala sam dobroga čoveka, ali i onda ako je nešto nevaljano bilo, ja sam zašutila i tako... Mi smo se našli u Martincima na bučuri 1940. godine. Nas dvanaest dekl bilo je tamo, došli smo pješke bentom iz Križevaca, nije to daleko. On me tamo ugledao, pa mi namignuo, a kada smo se razišli i krenuli doma, on za nama, i dopratio me do kuće te pitao mog „apiku“ da li može sa mnom divaniti. Imala sam sedamnaest godina. Sirotinja je bila u nas, imala sam braću, tu je bilo malko bolje. Na pitanje što je donijela sa sobom u Novo Selo, gospođa Ana kaže: velikog štifonera, opravu, jednu lepu rubaču, a bila je i svadba, s puno sveta, vjenčali smo se u lukoviškoj crkvi, pop Martinković nas je vjenčao. Zaklali smo svinju, bilo je čurke, fina večera, gibanice... Tu smo živjeli ja i moj čovek, imao je dve udete sestre, Jagu i Ružu. Svašta sam radila i kruva mesila, svekrva mi je bila bolesna, pa bi kazala čerka samo mesi nek je dobro, a ja bi pitala: Mamo, a dokle bum mesila? Ona bi kazala: Dokle ti rubača bude mokra. Rodila sam dvije kćerke, tuka su i one, žive u Novom Selu. Ja sam s mladom i njezinim mužem, imam troje unučadi, Jožija, Đuriku i Eriku, šestero praunučadi. U crkvu ne idem, tu na televiziji gledam misu, noge me bole – priča mi gospođa Ana Kiš, najstarija stanovnica Novoga Sela. Obradovala se slavlju, zapravo, okupljanju obitelji. Neke dugo nije vidjela, a neke nije odmah ni prepoznala. Bilo je to lijepo obiteljsko slavlje koje će dugo pamtili slavljenica i njezini najbliži.

GARA – Prigodom 90. rođendana, 6. svibnja 2012. godine, članovi garske Hrvatske samouprave proslavili su teta Stanu Šokac Pekanov, koja je stupila u tzv. lijepoljetne godine. Rođena u garskoj zemljoradničkoj obitelji, u ranim godinama radila je u obiteljskom gazdinstvu, zatim u državnom gospodarstvu, a prije umirovljenja bila je kuhinjska pomoćnica Dječje bolnice u Gari. Osim poteškoća u kretanju, hvala Bogu, živi u dobrom zdravlju sa svježim sjećanjem na davne dane njezina djetinjstva, o kojem je govorila s nostalgijom. Ima jednog sina koji drži ribarsko gazdinstvo u Santovu, te dvojicu unučadi.

Tekst i snimka: *Martin Kubatov*

ĐAKOVO, PEČUH, BUDIMPEŠTA – U đakovačkome Spomen-muzeju 25. kolovoza u 11 sati bit će predstavljen drugi svezak Blagdanskog kalendara i slikovnice za djecu. Blagdanski kalendar donosi običaje Hrvata u Mađarskoj vezane za blagdane tijekom godine, od srpnja do kraja prosinca, s prvim sveskom skupa na oko tisuću stranica. Rukopis za tisak pripremio je Đuro Franković, lekturu su obavili stručnjaci iz Hrvatske. Izdanje su uredili Mirko Čurić i Đuro Franković. Nakladnici su Grad Đakovo i Đakovački kulturni krug. Za nakladnika: Zoran Vinković, đakovački dogradonačelnik. Izdanje se ostvaruje u sklopu suradnje grada Đakova i pečuške Hrvatske samouprave. Bit će predstavljena i slikovnica koja sadrži dvije đakovačke pripovijetke sakupljene u tome gradu 1936. godine, a koje je za tisak pripremio književnik Mirko Čurić. Narodne pripovijetke Domišljati sluga (A találékony szolga) i Djevojka koja nije znala presti (A fonni nem tudó leány) tiskane su na hrvatskom i mađarskom jeziku, u prijevodu Đure Frankovića. Slikovnica je ugledala svjetlo dana u Budimpešti u nakladi Napkút Kiadó.

Bogatstvo...

O brlobaškoj crkvi Svetog Ilije
brine se Jelka Pavleковиć Papp

KUKINJ – Uz blagdan seoske zaštitnice Svete Ane, kada se slavi i crkveni god (bučura), 30. srpnja Kukinjčani su nakon svete mise posvetili svoju obnovljenu kalvariju.

Veselje u Brlobašu

Dana 22. srpnja okupili su se Brlobašćani i njihovi prijatelji na Danu selu i hrvatskom veselju. U tome malom podravskom naselju u kojem djeluje i Hrvatska samouprava većina od 140-ak stanovnika su Hrvati, koji svoje proštenje (bučuru) slave na blagdan Svetog Ilije, zaštitnika crkve, sela i svih raseljenih Brlobašćana. Prepuna je bila ulica selca ljudi koji su došli na poziv domaćina. Domaćini su pak na svoje porte iznijeli vilane, stolove pune kolača i sokova za sudionike mimohoda koji se odvijao seoskim ulicama. Svetu misu u mjesnoj crkvi služio je velečasni Augustin Darnai, kojem je to ondje bila posljednja misa jer je dobio premještaj, a o brlobaškim vjernicima će se nadalje brinuti novi martinački župnik Ilija Čuzdi. Mještani su zavoljeli mladoga gospodina od kojega su se prirodnim riječima i oprostili u sklopu mise koja je služena na hrvatskom jeziku.

Govoreći mi o selu i crkvi, o kojoj se brine već godinama, Jelka Pavleковиć Papp veli kako je „naš svet u Brlobašu vrlo pobožan“. Kada je selo pogodio veliki požar, zavjetovali su se Svetom Iliji i podigli mu kapelicu, koju su 1991. godine proširili i sagradili crkveno zdanje. Preljepo uređeno, okićeno čeka Brlobašćane koji imaju mjesečnu misu s martinačkim župnikom i nedjeljne pobožnosti koje im služi Jelka Gregeš. Majka Božja i dragi Bog daju blagoslov ako im se utičemo, kaže mi moja sugovornica dodajući kako smo se mi Hrvati rodili i othranili u vjeri, a u vjeri ćemo i umrijeti. Vjernici rado daju crkvi, a održavanje zdanja pomaže i biskupija te Seoska i mjesna Hrvatska samouprava. Na njezine riječi nadovezat će se i predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Ivo Pavleковиć, koji kaže kako su se oko ovoga dana svi složili, svi poradili te se i svi skupa raduju njegovu uspjehu. To mi govori dok hodamo dugom brlobaškom ulicom u mimohodu folklorša i zastajemo kod kapija s prepunim stolovima. Sveti Ilija naš je veliki blagdan, i uvijek se nebo naoblaci, tako je bilo i sinoć, malo je i padalo, ali, evo, sad, dok je mimohod, ne pada. U prijepodnevnim satima družili smo se oko maloga nogometa, igrale su potonjska, martinačka, novoselska i brlobaška momčad, ogledali smo se u kuglanju, a kuhali smo za cijelo selo, svatko je mogao doći i sjesti s drugima, veli Ivo. U mimohodu su pečuški KUD Tanac i Orkestar Vizin, lukoviški KUD Drava sa svojim svircima i članovi skupine modernog plesa Dinamyc Dance, martinački Ženski pjevači zbor „Korjeni“ i Orkestar Podravka, a očekujemo

Europske Unije i mađarske vlade i preko programa Nova Mađarska – razvoj regija, na koji se natjecala brlobaška Seoska samouprava, i dobila 850 tisuća forinti ili 2702,02 eura potporu. Pokušavamo na sve načine iskoristiti postojeće mogućnosti, i dobili smo više uspješnih natjecanja iz Leade-

rova programa iz Europskog fonda za razvoj poljoprivrede preko Saveza Rinya–Dráva, kazuje Piroška Gujaš Dudaš već 25 godina načelnica Brlobaša, te nastavlja: „Mnogi su otišli iz sela, nema posla, od mog naraštaja ostalo je tek nas nekoliko. Ovoga smo se dana svi okupili, svi su došli i tome se radujemo. Malo nas je, malo ima mladih, imamo petnaestak djece dobi do 15 godina, oni pohađaju lukoviški vrtić i školu, mi pripadamo okružnom bilježništvu u Lukovišću. Osim nas Novoseljana ima i nekoliko obitelji iz Nizozemske koji su kupili kuće i ovdje žive s nama. Seoska samouprava usko surađuje s Hrvatskom samoupravom, zastupnici su gotovo istovjetni, a dobra je suradnja i s mjesnom Čiganskom samoupravom. Prije pet godina potpuno smo obnovili Dom kulture i njegovu okolicu, uložili smo 12 milijuna forinti. Sada planirano obnoviti zgradu seoskog poglavarstva, a uskoro počinju radovi oko športskog igrališta, za što smo već dobili potporu, domalo dva milijuna forinti.“

I tako, onako kako znaju sela u kojima žive Hrvati, iz područja koje bismo mogli nazvati nerazvijenima, žive svoje dane i u njima se trude na sve moguće načine očuvati ono što su im u nasljeđe ostavili njihovi preci. Onako kako sami znaju i umiju. Dokle?!

Počela je padati kiša i odvijati se folklorni program na otvorenoj pozornici, s gledateljima zaštićenim od kišnih kapi u velikom i opremljenom šatoru na kojem bi pozavidjele i veće sredine. Načelnica sela Piroška Gujaš Dudaš sa svojom pomoćnicom na dva jezika konferira program i pozdravlja uzvanike. Kaže kako se ovaj Hrvatski narodnosni dan sela ostvaruje sredstvima potporom iz fonda

I tako, onako kako znaju sela u kojima žive Hrvati, iz područja koje bismo mogli nazvati nerazvijenima, žive svoje dane i u njima se trude na sve moguće načine očuvati ono što su im u nasljeđe ostavili njihovi preci. Onako kako sami znaju i umiju. Dokle?!

Baškutske veselice

Otkrivena spomen-ploča o doselidbi bunjevačkih Hrvata

Otvorenje fotoizložbe
o prošlosti i sadašnjosti

Od 6. do 8. srpnja održani su Dani sela pod nazivom Baškutske veselice. U organizaciji je djelatno sudjelovala i baškutska Hrvatska samouprava.

Prije 325 godina – prestankom osmanlijske vlasti 1687. godine – Hrvati su se naselili u okolici Bača, Baje, Subotice i Segedina. Tako su i Baškut naselili bunjevački Hrvati.

Mnoge hrvatske obitelji u Baškutu imaju svoj rodoslov koji počinje tim razdobljem.

Prisjećajući se na svoje pretke, otkrili smo mramornu spomen-ploču, nakon čega je Antun Kulišić, predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, s nazočnima podijelio svoje misli o našoj prošlosti.

Pod nazivom „Šarenilo naše baštine” priredili smo izložbu. U okviru prigodne izložbe fotografija prikazali smo prošlost i sadašnjost, svakodnevni život naših predaka, nošnju, i oblike njegovanja tradicije naših dana. Prikazali smo i višestoljetni miran suživot s

drugim narodnostima naselja. Izložbi su se priključili Švabi, Romi, Sikuljci te Mađari. Na otvorenju, okupljenima se s prigodnim riječima obratio načelnik Zoltán Alszegi. Svaka se narodnost predstavila u svojoj narodnoj nošnji, i na taj način okupljenima još više približila mjesne narodnosti. Posjetitelji su s radošću otkrili sebe, svoje pretke, znance na izloženim fotografijama, pa je tako izložba protekla u veselom prisjećanju na nekadašnje dane, i uz anegdote.

U okviru kulturnog programa, s veselim hrvatskim pjesmama žitelje sela zabavljali su članovi dušnočke Hrvatske izvorne pjevačke

Otkrivanje spomen-ploče u povodu 325. obljetnice doselidbe bunjevačkih Hrvata (članovi Hrvatske samouprave, djeca i mladež u narodnoj nošnji)

Mjesni bunjevački Hrvati sudjelovali su na III. sjevernobačkom susretu Marijinih kipova u Baškutu

skupine koji su nastupili s velikim uspjehom i pridonijeli dobrom raspoloženju za večer i kuhanje graha u zemljanim loncima. Zahvaljujemo im na lijepom programu.

Sudjelovali smo i na III. sjevernobačkom susretu Marijinih kipova u Baškutu, na kojem smo u narodnoj nošnji predstavljali našu narodnost. Misno slavlje predvodio je kalačko-kečkemetski nadbiskup dr. Balázs Bábel. Na Marijanskom ophodu, u prekrasnim nošnjama, sudjelovali su predstavnici dvanaest naselja s Marijinim kipovima.

Vjerujemo da su se na našim programima svi dobro osjećali, a onaj tko nije mogao doći, može pogledati izvješća pečuške i bajske televizije i fotografije snimljene na Danima sela.

„Folklor prez granic“ jur tradicionalno poziva na Undu

Pošteno se je izlila godina iz Gospodinovoga nebeskoga hordova na Undu 14. julija, u subotu, uprav on dan, kad su člani HKD-a Veseli Gradišćanci, na čelu s predsjednikom Štefanom Kolosarom, zamislili prirediti tradicionalnu undansku priredbu Folklor prez granic. Suprot toga došlo je mnogo ljudi i iz susjedstva, vridno geslu ove manifestacije: Hodte k nam, susjedi! Mjenovci i Filešci, Koljnofci i Kisežani, Prisičani i Židanci, svi su veselo sprohadjali bogati program domaćih i gostujućih folklorišev.

HKD Veseli Gradišćanci iz Unde će za dvi ljeti slaviti 40. obljetnicu osnutka

HKD Graničari iz Fileža

Za pozdravnimi riči organizatora Štefana Kolosara, u prepunom šatoru, na početku programa je zajačila Ženska vokalna skupina Vesele Gradišćanke, ka je osnovana pred dvimi ljeti. Na ovom festivalu s velikim uspjehom su pjevale dalmatinske jačke, pod peljanjem Sabine Balog. Folklorna grupa Graničari iz Fileža jur već od pedeset ljet dugo nastupa pri različiti svetačnosti. U društvu djeluje oko 30 tamburašev i plesačev. Ovput su publiku predstavili Divojačko kolo, Bijelo, bijelo, bijelo i koreografiju Posavina. Voditelj društva je Petar Pavetić, voditeljica folklorne sekcije je Justina Hipšag, a tamburaše dirigira Bernadeta Jež. Ženska klapa Golubice iz Koljnofa skoro u istom sastavu djela jur petnaest ljet i u svoji redi okuplja ljubitelje hrvatske narodne i zabavne glazbe. Najvažnije su im klapske pjesme iz Dalmacije, na repertoa-

Šator se je napunio s publikom i suprot čemernoga vrimenta

ru su im i crikvene i koljnofske ter gradišćanske jačke. Voditelj jačkaric je Srđan Boruta-Buranić. HKD Veseli Gradišćanci iz Unde za dvimi ljeti će svečevati okrugli 40. jubilej osnivanja, od samoga početka na čelu sa Štefanom Kolosarom. Nastupili su na najveći hrvatski folklorni smotra u Hrvatskoj, npr. na Zagrebačkoj smotri folkloru, na Vinkovački jeseni ili Đakovački vezovi. Redovno su pozvani u Austriju, ali gostovali su i u Njemačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj i u Crnoj Gori. Tanci iz Turopolja i Zagorja, uz pratnju domaćih tamburašev, naišli su pravoda na burni aplauz. Mlada inicijativa Mjenovo drži važnom da upozna mladinu s hrvatskom kulturnom tradicijom, zato je osnovan i tamburaški sastav. Tam-

buraše pelja Geza Völgyi, a jačkare Eduard Jahns. Ovom prilikom u njevoj izvedbi smo čuli popularne hrvatske jačke ke su skupa s njimi pjevali čudami i med redi gledateljev. Od najdražih susjedov s kimi imaju jako dobre kontakte Undanci, kako je rekao Štefan Kolosar, jedino su falili Gerištofci ki će pak nastupati na Undi, prilikom adventske svetačnosti, uprav tako kot i lani. Ljetos domaćini nisu ugostili nijednu hrvatsku folklornu grupu jer oni su na redu s putovanjem u Cerić, Budrovci i Čučerje. Na Undi i dojuče ljetu će se pozivati na Folklor prez granic, a po Kolosarovom očekivanju, ovoga ljeta ćemo konačno moći viditi i mjesne igrokazače. Po trenutnom izgledu, undanske divojke u zajedničkom projektu će glumiti na pozornici, a u muškoj ulozi će se najti dičaki iz Gerištofa. Kako je nadalje rekao hrvatski peljač, on bi se tomu jako veselio, jer uz tanac i mužiku konačno bi i hrvatska rič dobila veći naglasak. Zato služi i jezična vježba undanskih divojkov, ke se jako trsu pri učnji kot dr. Mije Karagića. Štefan Kolosar je zahvalio na kraju programa svim pomoćnikom, a sve nastupajuće grupe su domaćini presenetili specijalnim darom, i na izgled s ukusnim kuglofi, pečenim pravoda na undanski način. Uvjete za dobar štimung su potom do jutra osigurali tamburaši Od srca do srca iz Zagreba. Ni triba sumljati, kako bi bilo drugačije, nego veselo!

Štefan Kolosar i njegove pomoćnice prikdali su specijalne undanske dare

Svetište Peruške Marije opet živahno u Hrvatskom Židanu

Katoličanska mladina Gradišća na 19. taborovanju

Ovo je već devetnaesti put da se dica iz raznih krajev Gradišća skupadojdu pred židanskom seoskom crkvom. 31. julija, utorak, glasno, sa smihom na licu se pripravljaју mali i odrašćeni došljaci na svetačnu mašu, ka ujedno zlamenuje i službeno otvaranje katoličanskoga Tabora Peruške Marije. Ljetos je došao u pratnji petrovskih taborašev i mjesni farnik Tamás Várhelyi, tako skupa s pokroviteljem tabora i židanskim dušobrižnikom Štefanom Dumovićem služi se sveta dvojezična maša. Tamburaški sastav Peruške Marije, na čelu s Norikom Pantoš, iz repertoara najprzame marijanske i druge pobožne jačke.

Diozimatelji 19. Tabora Peruške Marije

Skupno fotografiranje za mašom na crkveni štiga, napokani auto i pišaki se veselo ganu na mjesto tabora. Manjim taborašem zato izajde i suza pri rastanku s roditelji. Šatori su par

samoupravi Hrvatskoga Židana, i ljetos su stvoreni materijalni uvjeti za nju. Istakne to u našem razgovoru i Štefan Dumović. Rutinirana garda organizatorov uz dirigentsku

Piše do tabora

dan prlje postavljeni u lozi, prirodna idila i Božji mir je garancija da je i ljetos već od 55 dice dospilo na jednotajedno taborovanje u Hrvatski Židan. Iako ova priredba nije dobila ni filera na državnom naticanju, zahvaljujući Hrvatskoj državnoj samoupravi, Društvu Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Hrvatskoj samoupravi Željezne županije i Hrvatskoj

putovanje u Bika, prošćija sa svićami, taborški oganj, ura ručne djelatnosti, boj s broji, naticanja šikanosti, povidajke iz Biblije, izlet na Undu, predstavljanje gradiš-

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

ćanskohrvatskih nošnjev, naticanje gdo što zna o Undi, hrvatsko dopodne, plesačnica, upoznavanje hrvatskih instrumentov, kinčenje stolov, skupno kuhanje, sve to stoji u šarenom taborском scenariju. U hladovini kapele Sv. Hubertusa i na svetišću Peruške Marije otpira se drugi svit. Dokle čekamo diče mnoštvo, u šatoru nam Joško Ravadić kuha kavu. On je po četrnaesti put ovde kot i tehničar, jedan od voditeljev tabora i posebni skrbitelj za jilo. Kako kaže, objed svaki dan će dostati iz prisičkoga restorana Ciglenica, a bit će prilike u subotu da se i sami taboraši s njim skupa prijaju kuhače. – *Ja jako rado dojdem med dicu, to je meni srcu i duši sve, pomore mi jako. Tako mislim dok mi zdravlje bude služilo, donjeg ću vik rado pomagati u ovom taboru* – veli šef kuhinje, koga dica samo tako zovu Kapa bači. Žetvi je kraj, po pšeničnoj ostavščini gazu dica do tabora, slijedi poiskanje odgovarajućega prebivališća, gdo s kim će spati, gdo s kim će podiliti noćno počivanje. Štefan Dumović batri najmanje i pozdravlja bizonjsku dicu ka su prvi put došla iz sjevera Gradišća, a vjerojatno će toliko zavoliti ovo mjesto da će se i kljetu vratiti. S roditelji i vanjskimi promatrači jalno gledamo ovo mistično mjesto pregradjeno od nimih štatuv svecev i apeliramo kot peljačev tabora da bi jednoč mogli pozvati i odrašćene katoličane u ov tabor. Morebit dojdueće ljetu, na velikoj 20. obljetnici Tabora Peruške Marije. Kako smo doznali tajedan dan kasnije od Petra Horvata, glavnoga organizatora katoličanskoga ljetovanja, programi su se ovput odvijali prez godine, ka je vjerojatno i najveća neprijateljica ovomu dogodjaju. 5. augustuša, u nedilju, svi su zadovoljno dali jedan drugomu zbogom, obećavajući i u suzi da će se kljetu zopet vratiti.

-Tiho-

Ovako je najugodnije u šatoru

II. Hrvatski dan u Birjanu

Birjan je selce nadomak Pečuha na putu prema Mohaču. U njemu su stoljećima živjeli šokački Hrvati kojih je danas već doista malo. U posljednjih tridesetak godina o Birjanu se malo čulo iako Birjan ima bogatu prošlost koju su, naselivši Birjan, obilježili kroza stoljeća i šokački Hrvati.

Hrvatska plesna skupina iz Birjana

Kažu stihovi bečarca: „U Birjanu sama Šokadija, /otud će mi biti duvegija“. Tako i Živko Mandić u Hrvatskom kalendaru 2012 piše u napisu naslova „U Birjanu sama Šokadija...“: „Birjan je početkom 20. stoljeća slovio kao selo „di su Šokci najvoljeli svoje, bili složni, čestiti kršćani i veliki pjevači.“ Biletići, Šiklošići, Kostolići, Mišljenci, Kovačevići, Vidakovići... Već 1696. godine u Birjanu stanuje deset hrvatskih obitelji, a 1715. g. svi su Hrvati, jednako kao i 1747. godine kada ima 28 hrvatskih obitelji; 1833. g. ima 292 „Šokca“, pripadnika ostalih naroda brojidba spominje 1880. g., tada uz 316 Hrvata, tu živi 100 Mađžara i 86 Nijemaca. U protoku vremena Mađžari postupno prevladavaju, 1920. ima 252 Mađžara, 235 Hrvata i 86 Nijemaca. Statistika kazuje kako 1970. g. u Birjanu obitava 359 Mađžara, 74 Hrvata i tri Nijemca. Odnarodivanje Birjanaca poprimilo je takav zamah, piše Živko Mandić, da sam 1980-ih godina hrvatski mogao razgovarati samo sa starijim mještanima.

U ovom naselju s 520 stanovnika nema ni vrtića ni škole, djeca pohađaju osnovnu školu u Mišljenu, Olasu, Pečuhu... Ima novih četvrti s lijepim kućama i stambenim blokom jer Pečuh je tek na nešto više od desetak kilometara daljine.

Godine 2006. u Birjanu je utemeljena Hrvatska samouprava, također i 2010. U posljednje dvije godine njezina djelovanja marni zastupnici, na čelu s Milicom Murinji Sörös, u Birjanu su organizirali niz događanja. Time se ponovno snažno ispisuje ime ovog baranjskog naselja. Jedna mlada bunjevačka Hrvatica iz Gare, koja je maturirala u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže, sa svojom obitelji se iz Pečuha preselila u Birjan i to

je bilo dovoljno da se već drugu godinu zaredom organizira Hrvatski dan, utemelji Plesna grupa koja broji dvadesetak plesača, gostuje Hrvatsko kazalište, pretplaćuje se i čita Hrvatski glasnik, a uskoro će, kako saznajemo, početi i tečaj hrvatskoga jezika, s pozornice se kazuju stihovi na hrvatskom jeziku, služi se sveta misa na hrvatskom jeziku u birjanskoj stoljetnoj crkvi prigodom hrvatskih događanja, i tako dalje i tako dalje. Izgleda kako sve stoji na pojedincima i njihovim pomagačima, ako ih imaju. Može li to zaustaviti asimilaciju, koja je već gotova, može li probudi, ako i ne šokački Birjan, ali bar one koji danas žive u Birjanu zainteresirati za hrvatsku prošlost i običaje. Po prepunom domu kulture, povodom II. Hrvatskog dana u Birjanu, izgleda da itekako ima zainteresiranih, a kako kazuje Milica Murinji Sörös, očekuje kako će rezultati popisa stanovništva donijeti broj od stotinjak Hrvata u Birjanu. Zanimljivo je pogledati i web-stranicu sela Birjana, i njezin dio na hrvatskom jeziku, na kojem bi se mogla posramiti mnoga hrvatska naselja u Mađarskoj ili naselja u kojima su utemeljene hrvatske samouprave. I to se zove politiziranje.

II. Hrvatski dan u Birjanu, održan 21. srpnja, okupio je mnoštvo seljana i njihovih gostiju, prijatelja, pomagača, folklorasa, a započeo je mimoho-

Birjanski načelnik János Novreczky

dom seoskim ulicama u kojem su sudjelovali domaćini, članovi garskog KUD-a i KUD-a Ladislava Matuška iz Kukinja, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe (umjetnička voditeljica Judit Orcsik Čatić). Mimohod su predvodile konjske zaprege sa svircima KUD-a Ladislava Matuška, na čelu s neumornim harmonikašem Ivom Grišnikom. U mjesnoj crkvi slijedila je misa na hrvatskom jeziku, pomalo i na mađarskome, koju je predvodio Ilija Čuzdi, birjanski svećenik sa sjedištem u Olasu. Bila je to njegova posljednja misa u Birjanu, naime od 1. kolovoza on je martinački župnik. Čuzdi je iskoristio priliku i oprostio se od svojih vjernika. Misu je pjevao pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe. Napomenimo kako je novi olaski župnik ujedno i birjanski dušobrižnik, Sándor Horváth, kojeg je biskup Udvardy iz Šeljina premjestio u Olas i koji se birjanskim vjernicima predstavio i svetom misom 5. kolovoza u sklopu seoskog proštenja što ga Birjanci slave u čast svoje zaštitnice Snježne Gospe.

Kulturni program II. Hrvatskog dana trajao je više od dva sata u prepunom domu kulture, a među uzvanicima bio je Mišo Hepp, predsjednik HDS-a, i načelnik sela János Novreczky, koji su se i obratili okupljenima. Nastupili su KUD iz Gare koji vodi Mirjana Rudić Keresztes, KUD Ladislav Matušek iz Kukinja što ga vodi Ivo Grišnik, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe i domaći folklorasi, članovi birjanske Hrvatske plesne grupe, te

Učenici Hrvatske škole Miroslava Krleže, mali Birjanci, braća Nandor i Čongor Kemendi

Milica Murinji Sörös, pokretač hrvatskih događanja u Birjanu

Svetu misu na hrvatskom jeziku služio je Ilija Čuzdi

djeca iz Birjana. Simpatičnu koreografiju njihova kratkog nastupa uvježbale su Bernadett Bajusz te Tünde i Danijela Delić. Narečena Hrvatska plesna skupina djeluje pod vodstvom Mirjane Murinji, a utemeljena je u listopadu

2010. g. Čine je birjanske žene i djevojke, a sve se više priključuju radu i dečki. Plešu plesove bunjevačkih i šokačkih Hrvata te makedonske plesove. U nepune dvije godine imali su više od desetak uspješnih nastupa diljem Baranje i u Bačkoj. Hrvatsku samoupravu i Plesnu grupu pomažu malobrojne šokačke Hrvatice iz Birjana svojim savjetima, i to Janja Ferkov, Katica Mišljenac, Marta Mišljenac, Milka Grajić. One su potakle i održavanje misa na hrvatskom jeziku. Za članove Plesne grupe bunjevačka nošnja sašila se s pomoću načelnika, a šokačku su iz ormara i škrinja izvadile i dale Birjankinje. Učenici Hrvatske škole Miroslava Krležu, mali Birjanci, braća Nandor i Čongor Kemendi kazivali su stihove na hrvatskom jeziku. Nakon svega slijedila je ukusna večera koju su skuhalo Birjanci i njihovi garski prijatelji, na čelu s Tiborom Murinjem, a potom bal s Orkestrom Juice do ranih jutarnjih sati.

Branka Pavić Blažetin
Foto:www.birjan.hu

XVIII. Bošnjačko sijelo

25. kolovoza 2012. godine u Kukinju.

PROGRAM:

7.00 **Ribičko natjecanje** na I. Jezeru u Malomvölgyu
10.00 **Mali nogomet** na kukinjskom nogometnom terenu
14.00 **Revijalno kuhanje**
16.00 **Sveta misa**
17.30 **Folklorni program**
Udruga za očuvanje kulturne baštine Cetinske krajine – Sinj
KUD Kamešnica Otok – Sinj
Ansambl Baranja
Pjevački zbor iz Harkanja
Pjevački zbor „Snaše“ iz Pogana
KUD „Ladislav Matušek“ iz Kukinja
19.00 **Proglašavanje rezultata**

Večera

20.00 Zabava

(svira orkestar Juice)

Kukinjska Hrvatska samouprava
(7639 Kökény, Petőfi u. 2)

Sudjeluju:

Pogan, Salanta, Udvar, Mišljen, Semelj,
Sukit, Vršenda, Mohač, Harkanj,
Duboševica (HR), Kukinju

Ispravak

Molimo bajske KUD Bunjevačka „zlatna grana“ da uvaži ispriku glede slovne pogreške koja nam se potkrala u Hrvatskome glasniku broj 31, na stranici 4 kod prikaza tablice traženih i odobrenih iznosa Temelnog koordinacijskog fonda „Sándor Wekerle“, kod Hrvatskih sadržaja u kategoriji za podupiranje djelovanja narodnosnih društvenih civilnih organizacija. U točki 13 napisali smo kako je bajska Bunjevačka zlatna grana za očuvanje svojih običaja tražila 35, a dobila 100 tisuća forinti. Kako nas je izvjestila predsjednica udruge Ildiko Filaković, tražili su 355 500, a dobili 100 tisuća forinti.

Branka Pavić Blažetin
glavna i odgovorna urednica HG

SANTOVO – Pošto je dosadašnja dječja liječnica dr. Mária Farkas, kao djelatnica Seoske samouprave, zatražila svoje umirovljenje, raspisan je natječaj za novu liječnicu koja će svoje djelovanje obavljati kao poduzetnik. Na natječaj, koji je pod istim uvjetima raspisala i samouprava susjednog Dautova, prijavila se dr. Zsuzsanna Koch, liječnica za dojenčad i djecu, koja je na zajedničkoj sjednici dvaju vijeća izabrana na neodređeno vrijeme. Ona će svoj rad u oba naselja započeti 1. listopada 2012. godine.

Olimpijske igre u Londonu 2012

Zlatni vaterpolisti – Barakude potopile Italiju

Šest medalja, tri zlata za Hrvatsku

Posljednjeg dana Olimpijskih igara u Londonu, 12. kolovoza, vaterpolisti Hrvatske osvojili su zlatnu medalju pošto su u završnici pobijedili Italiju sa 8 : 6 (1 : 2, 2 : 0, 2 : 1, 3 : 3). Zabilježivši osmu uzastopnu pobjedu na olimpijskom turniru i potopivši aktualne svjetske prvake, zaslužno su osvojili zlatnu medalju. To je najveći uspjeh hrvatskih vaterpolista koji su 1996. na OI u Atlanti također igrali u završnici, ali su sa 5 : 7 poraženi od Španjolske. Bila je to ujedno treća zlatna, te ukupno šesta medalja za Hrvatsku u Londonu, čime su ovo postale najuspješnije Ljetne igre u povijesti samostalne Hrvatske.

Vaterpolisti su osvojili 23. olimpijsku medalju za Hrvatsku na Ljetnim olimpijskim igrama, te šestu zlatnu. Osim njih zlatno odličje dva puta osvajali su rukometaši (1996. Atlanta, 2004. Atena), Nikolaj Pešalov u dizanju utega 2000. godine u Sydneyu, te Sandra Perković u bacanju kladića i Giovanni Cernogoraz u streljaštvu u Londonu.

Igre u Londonu posebno će pamtili Igor Hinić kojemu su ovo bile pete igre i jedini je član hrvatske vaterpolske momčadi koji ima i medalju sa OI u Atlanti.

Ovo je najveći uspjeh i u mojoj karijeri jer sam u Londonu vodio momčad koja je osvojila zlato na najdominantniji način u povijesti olimpijskih turnira, kazao je nakon osvajanja zlatnog odličja i pobjede nad Italijom hrvatski izbornik Ratko Rudić.

«Bili smo tijekom cijelog turnira odlični, dizali smo se iz utakmice u utakmice i stvarno se ne sjećam kad je itko uz ovoliku premoć došao do olimpijskog zlata. Posve smo zaslužili ovaj naslov, ali to je bio i jedan projekt, jer smo ja i moj stručni stožer radili dan i noć. Imao sam doista sjajnu skupinu suradnika, a i odličnu generaciju igrača», kazivao je Rudić, koji je nakon dva zlata s bivšom Jugoslavijom i jednog s Italijom, sada prvi put postao olimpijski pobjednik s Hrvatskom.

«Naravno da su emocije puno izraženije jer sam sada na čelu hrvatske reprezentacije. Veselje je bilo neusporedivo veće, a i zato što ovo smatram svojim najvećim trenerskim uspjehom», ustvrdio je najveći vaterpolski trener u posljednjih dvadesetak godina, koji se nije izjasnio o budućnosti.

«Prvo se moram dobro odmoriti. Olimpijske su igre doista stresno natjecanje, a onda ćemo vidjeti što dalje i kakvu ću odluku donijeti. Ja sam još uvijek u dobroj formi», zaključio je Rudić, koji će nakon povratka u Hrvatsku odmor provesti na moru i u Gorskom kotaru.

«Mjesto se zove Zelin Mrzlovodečki, kraj Crnog Luga. Tamo ću se odmarati, brati gljive...», izrekao je zlatni Rudić, prije ceremonije proglašenja pobjednika.

Na prvim Olimpijskim igrama na kojima je Hrvatska nastupila kao neovisna država 1992. godine u Barceloni, Hrvatska je osvojila tri medalje – srebro košarkaša, bronce Gorana Ivaniševića u pojedinačnoj konkurenciji te Gorana Ivaniševića i Gorana Prpića u paru.

Četiri godine poslije u Atlanti 1996. rukometaši su bili zlatni, a vaterpolisti su se okitili srebrom.

U Sydneyu 2000. godine Nikolaj Pešalov osvojio je zlato u dizanju utega, a veslački je osmerac osvojio broncu.

Na Igrama u Ateni 2004. zlatni su bili rukometaši, Duje Draganja je osvojio srebro na 50 metara slobodno, a medalju istog sjaja osvojila su i braća Nikša i Siniša Skelin u dvojcu, dok su bronce osvojili Mario Ančić i Ivan Ljubičić u paru, te Nikolaj Pešalov u dizanju utega.

Prije četiri godine u Pekingu srebrna odličja osvojili su Filip Ude na konju s hvataljkama i Blanka Vlašić u skoku uvis, a brončane su medalje osvojile Snježana Pejčić u zračnoj pušci na 10 metara, te tekvondašice Martina Zubčić (do 57 kg) i Sandra Šarić (do 67 kg).

Hrvatska se može pohvaliti i sa šest osvojenih medalja u Londonu jer su zlatne medalje osvojili atletičarka Sandra Perković, strijelac Giovanni Cernogoraz, te vaterpolisti, srebro je pripalo četvercu na pariće, a bronca tekvondašici Luciji Zaninović i muškoj rukometnoj reprezentaciji.

Pripremio: S. B.

Foto: Hina

